Liceul cu Program Sportiv „Petrache Trișcu”, Craiova

Proiect Erasmus+ nr. 2025-1-RO01-KA121-SCH-000330203

Mini-ghid de utilizare creativă responsabilă și etică a inteligenței artificiale în școală

Pentru profesori și elevi de gimnaziu și liceu

Principii de utilizare • 15 aplicații • Exemple de prompturi

Trei fișe de lucru pentru câte 50 de minute

Autori

Alina-Marilena DICA

Mihaela Lucia Cristina BERINDEIE

Hermina Maria APOSTOLACHE

Ediție 5 iulie 2026

Finanțat de Uniunea Europeană. Punctele de vedere și opiniile exprimate aparțin, însă, exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat punctele de vedere și opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Naționale pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (ANPCDEFP). Nici Uniunea Europeană și nici ANPCDEFP nu pot fi considerate răspunzătoare pentru acestea.

Cuprins

Ghid practic și fișe pentru activități la clasă

1 Ce este inteligența artificială 3
2 Opt principii pentru utilizarea în educație 3
3 Aplicații și idei de activități 5
4 Cum formulăm un prompt util 8
5 Verificarea înainte de predare 9
Surse oficiale consultate 9
Fișa 1 Detectivi ai informației 10
Fișa 1 Dovezi și concluzii 11
Fișa 1 Note pentru profesor 12
Fișa 2 Atelier de creație cu IA 13
Fișa 2 Produsul și jurnalul de creație 14
Fișa 2 Note pentru profesor 15
Fișa 3 Consiliul etic al clasei 16
Fișa 3 Acordul clasei 17
Fișa 3 Note pentru profesor 18

Mini-ghid de utilizare creativă responsabilă și etică a inteligenței artificiale în școală

Pentru profesori și elevi de gimnaziu și liceu

Ediție 5 iulie 2026

Acest ghid propune folosirea inteligenței artificiale pentru a explica, explora și crea, păstrând efortul intelectual al elevului și responsabilitatea profesorului. Cuprinde principii de lucru, 15 aplicații, exemple de prompturi și trei fișe independente pentru câte 50 de minute. Activitățile pot fi realizate și fără conturi sau acces direct la IA.

1 Ce este inteligența artificială

Inteligența artificială, prescurtată IA, desemnează sisteme informatice care realizează sarcini precum recunoașterea imaginilor, clasificarea informațiilor sau generarea de răspunsuri. IA generativă produce conținut nou: texte, imagini, muzică, prezentări și cod. Aceste produse se bazează pe tipare învățate din date și pe informațiile oferite în cerere, numită prompt.

O analogie utilă este completarea automată a unui mesaj, extinsă la sarcini mult mai complexe. Un model de limbaj construiește un răspuns estimând continuări potrivite contextului. Analogia simplifică funcționarea; sistemele actuale pot folosi și instrumente, căutare sau documente. Producerea unui răspuns nu echivalează însă cu verificarea lui.

De exemplu, un elev poate cere trei explicații despre fotosinteză, apoi poate compara formulările cu manualul. IA îl ajută să găsească o explicație accesibilă; elevul identifică substanțele implicate și explică procesul în propriile cuvinte. Dacă doar copiază rezultatul, profesorul primește un text, dar are puține dovezi despre ce a învățat elevul.

Un răspuns fluent poate conține erori de calcul, date greșite sau concluzii fără dovezi. „Halucinație” este denumirea uzuală pentru conținut generat care pare plauzibil, dar nu este susținut: de exemplu, o carte inexistentă sau un citat atribuit greșit. Părtinirea apare când rezultatul favorizează anumite perspective ori reproduce stereotipuri. O imagine cu „un cercetător” poate reprezenta repetat același profil și poate omite diversitatea reală.

IA nu are sentimente și nu devine autoritate prin tonul sigur al răspunsului. Utilitatea educațională depinde de sarcină, de calitatea verificării și de ceea ce elevul face după generare. Profesorul stabilește obiectivul, iar elevul compară, selectează, argumentează și revizuiește.

2 Opt principii pentru utilizarea în educație

Recomandările de mai jos traduc în practică o abordare centrată pe oameni, adecvată vârstei și atentă la protecția datelor, susținută de ghidul UNESCO. [1]

Învățarea înaintea automatizării

Folosește IA pentru indicii, exemple și feedback. Cere elevului să explice rezultatul fără ecran și să rezolve o sarcină asemănătoare. La matematică, elevul prezintă întâi încercarea proprie, apoi solicită un indiciu. Competența urmărită trebuie să rămână vizibilă în produs și în proces.

Transparență

Precizează de la început ce utilizări sunt permise. Elevul declară instrumentul, scopul și modificările personale. De exemplu: „Am folosit IA pentru două variante de titlu; am ales și rescris una.” Declarația contribuției nu transformă automat o utilizare interzisă într-una acceptabilă.

Verificare

Deschide sursele și compară afirmațiile cu manuale, documente originale sau instituții competente. Pentru un citat istoric, verifică autorul, textul și contextul. Două răspunsuri IA asemănătoare nu sunt două dovezi independente. Când informația nu poate fi confirmată, marcheaz-o ca nesigură sau elimin-o.

Protecția datelor

Nu introduce nume, note, adrese, fotografii, voci sau informații confidențiale despre elevi și alte persoane. În exemple, folosește personaje și date fictive. Un profesor poate solicita feedback pe un paragraf inventat; încărcarea unei lucrări reale cere verificarea regulilor instituției și a condițiilor aplicabile. Eliminarea numelui nu garantează anonimizarea.

Integritate academică

Ajutorul poate însemna explicarea unui termen; colaborarea permisă poate include feedback pe o schiță proprie. Predarea unui eseu generat integral ca lucrare personală ascunde contribuția reală. Profesorul definește limitele pentru fiecare sarcină și păstrează schițe, explicații orale sau jurnale de lucru ca dovezi ale învățării.

Respect pentru autori și persoane

Atribuie sursele folosite și verifică drepturile materialelor înainte de distribuire. Nu cere copierea unui text protejat sau imitarea înșelătoare a unei persoane. La muzică, elevii scriu versuri proprii și descriu un gen general. Un clip cu vocea imitată a profesorului poate afecta persoana chiar dacă este prezentat drept glumă.

Echitate și incluziune

Oferă aceeași oportunitate de învățare fără abonamente ori conturi personale. Profesorul poate proiecta un răspuns sau distribui variante tipărite. Evaluează argumentarea și revizia, nu accesul la un instrument mai scump. Permite răspunsuri scrise, orale sau vizuale, în funcție de nevoile elevilor.

Responsabilitate umană

Profesorul verifică materialele, corectează erorile și decide evaluarea. IA poate propune o grilă, dar nu ar trebui să stabilească singură note sau decizii despre elevi. Înainte de lecție, testează cererea și pregătește un exemplu de rezervă pentru rezultate nepotrivite ori indisponibilitatea serviciului.

Categorie	Exemple școlare	Condiția de lucru
Utilizare potrivită	Explicații alternative, întrebări de exersare, idei pentru un proiect	Respectă regulile sarcinii; verifică și explică rezultatul
Necesită acord și verificare	Feedback pe texte proprii, generare de imagini, publicarea unui produs	Clarifică permisiunea, datele, contribuțiile și drepturile
Utilizare de evitat	Teme integral generate prezentate ca proprii, date personale, voci imitate înșelător, surse inventate	Oprește utilizarea și refă activitatea responsabil

Înainte de acces, profesorul verifică cerințele de vârstă, tipul contului, condițiile platformei și regulile școlii. Funcțiile și accesul pot varia după țară, abonament și configurarea instituției. O etichetă „educațional” nu oferă automat o garanție de confidențialitate. Pentru minori, demonstrarea de către profesor este o alternativă atunci când accesul individual nu este potrivit.

3 Aplicații și idei de activități

Descrierile se bazează pe paginile oficiale indicate în lista de surse. Exemplele școlare și precauțiile sunt propuneri pedagogice. Nu reprezintă un clasament și nu presupun gratuitate sau acces direct pentru orice vârstă. Pentru „Revid” este identificat revid.ai, iar pentru „Humy”, humy.ai.

Base44

Platformă pentru construirea de aplicații și site-uri din descrieri în limbaj natural, fără scriere manuală obligatorie de cod. La liceu, elevii definesc regulile unui chestionar de recapitulare și testează prototipul realizat de profesor. Potrivit profesorului și proiectelor îndrumate. Precauție: o aplicație funcțională aparent poate avea erori de logică sau acces; folosește date fictive și verifică rezultatele. Pentru lecție este suficient un prototip, fără colectarea datelor colegilor ori publicare. [13]

Adrese oficiale: base44.com și app.base44.com

Canva AI

Instrumentele IA din Canva sprijină generarea și editarea de conținut vizual și machete. Îl includem pentru legătura dintre comunicarea vizuală și învățare: elevii pot transforma un mesaj verificat într-un afiș, apoi pot compara contrastul, ierarhia și accesibilitatea variantelor. Potrivit profesorului și elevilor îndrumați, potrivit contului disponibil. Precauție: verifică textele din imagini, reprezentările și drepturile materialelor; funcțiile IA disponibile nu sunt identice pentru toate conturile sau vârstele. [15]

Adresă oficială: Consultă sursa oficială

ChatGPT

Asistent generativ OpenAI pentru explicații, redactare și explorarea ideilor. Modul de studiu poate ghida rezolvarea prin întrebări și pași intermediari. La școală, elevii compară două explicații ale aceluiași fenomen și justifică alegerea celei mai clare. Profesorul poate pregăti exerciții diferențiate. Activitatea este potrivită profesorului sau elevilor sub îndrumare, dacă accesul este permis. Precauție: răspunsurile și sursele se verifică; feedbackul automat poate rata erori. [2]

Adresă oficială: chatgpt.com

Claude

Asistent Anthropic pentru conversații, analiză de texte și redactare. Oferta Claude for Education descrie un mod de învățare prin întrebări, destinat contextului universitar; nu presupune disponibilitatea acestuia în orice cont școlar. Profesorul poate cere întrebări pentru compararea a două texte literare, iar elevii pot solicita feedback pe argumente. Potrivit profesorului și, condiționat de acces, elevilor îndrumați. Precauție: interpretările și citările trebuie confruntate cu textele originale. [3]

Adresă oficială: claude.ai

Coursiv.io

Platformă de formare cu ghiduri despre instrumente IA, provocări practice și o secțiune de instrumente interactive, potrivit descrierii oficiale a ofertei. Este în primul rând o platformă de cursuri și practică, nu un curriculum școlar validat. Profesorul poate analiza o secvență de formare și poate adapta exercițiul la clasă. Precauție: verifică abonamentul, relevanța și nivelul; un certificat de finalizare nu dovedește automat recunoaștere academică. Potrivit evaluării de către profesor. [10]

Adresă oficială: coursiv.io

Gamma

Instrument de creație care generează și structurează prezentări, documente și pagini web pornind de la cereri, texte sau fișiere. Elevii concep întâi o schemă proprie, apoi compară organizarea propusă cu obiectivul prezentării. Potrivit profesorului și elevilor îndrumați. Precauție: aspectul îngrijit poate ascunde informații superficiale; verifică datele, imaginile și lizibilitatea. Cere elevilor să explice alegerile și să adauge sursele, nu doar să prezinte rezultatul generat. [8]

Adresă oficială: gamma.app

Gemini

Asistentul Google poate sprijini redactarea, planificarea, explicațiile și generarea de idei; funcțiile disponibile depind de cont. Pentru o lecție interdisciplinară, profesorul cere trei analogii pentru circuitul electric, iar elevii identifică limitele fiecăreia. Potrivit profesorului sau elevilor sub îndrumare, unde accesul este permis. Precauție: analogiile pot simplifica excesiv; asocierea cu servicii Google nu înseamnă că toate datele pot fi încărcate sau că răspunsurile sunt validate. [4]

Adresă oficială: gemini.google.com

Hello History

Aplicație pentru conversații cu reprezentări IA ale unor personaje istorice. Elevii pot formula întrebări pentru un interviu imaginar și apoi pot compara răspunsurile demonstrative cu surse istorice. Potrivit demonstrării de către profesor sau utilizării îndrumate, dacă este permisă. Precauție esențială: răspunsurile sunt simulări generate, nu mărturii sau citate autentice. Cere identificarea anacronismelor și separarea faptelor documentate de interpretări; verifică oferta educațională distinctă asociată Humy. [11]

Adresă oficială: www.hellohistory.ai

Humy

Humy.ai este platforma educațională pentru istorie și științe sociale asociată echipei Hello History. Pagina oficială descrie conversații cu personaje istorice sprijinite de surse și instrumente pentru pregătirea lecțiilor. Profesorul organizează un interviu simulat, iar elevii deschid sursele citate și discută contextul. Potrivit profesorului și utilizării îndrumate în configurația acceptată de școală. Precauție: verifică pasajele și selecția surselor; conversația rămâne o simulare și nu reproduce vocea autentică a personajului. [12]

Adresă oficială: www.humy.ai

MagicSchool

Platformă orientată spre școli, cu instrumente pentru planificarea lecțiilor, pregătirea materialelor și feedback. Îl includem pentru sprijinul concret în proiectarea didactică. Profesorul poate cere variante ale unui exercițiu pentru niveluri diferite și le poate adapta programei din România. Potrivit în primul rând profesorului; activitățile elevilor necesită configurarea și verificarea accesului. Precauție: eticheta educațională nu validează automat conținutul; verifică terminologia, obiectivele și dificultatea, fără a încărca date personale. [16]

Adresă oficială: www.magicschool.ai

Microsoft Copilot

Aici este vizat asistentul conversațional Microsoft Copilot pentru idei, învățare și creare de conținut, nu GitHub Copilot. Profesorul poate cere argumente pro și contra pentru o dezbatere, apoi elevii le confruntă cu dovezi. Potrivit profesorului și elevilor îndrumați, când accesul permite. Precauție: Microsoft 365 Copilot și experiențele instituționale au funcții și condiții distincte; nu presupune integrarea cu Word sau PowerPoint în orice cont. Verifică argumentele și sursele. [6]

Adresă oficială: copilot.com

NotebookLM și Gemini Notebook

Instrumentul Google lucrează cu surse pentru cercetare și învățare. La verificare, notebooklm.google redirecționa către notebook.google, iar pagina Google îl numea Gemini Notebook, anterior NotebookLM. Profesorul selectează documente publice și cere o sinteză; elevii urmăresc dovezile pentru fiecare afirmație. Potrivit profesorului și elevilor îndrumați, conform accesului. Precauție: folosirea surselor reduce unele riscuri, dar nu elimină interpretările greșite; sursele alese pot fi incomplete sau părtinitoare. [7]

Adrese oficiale: notebooklm.google și notebook.google

Pi

Pi de la pi.ai este un asistent conversațional personal, distinct de alte produse numite Pi. Poate fi folosit într-o demonstrație despre formularea întrebărilor și planificarea unui proiect fictiv. Potrivit mai ales demonstrării de către profesor. Precauție: tonul apropiat nu indică sentimente sau relație umană; nu îl folosi ca înlocuitor al consilierii ori sprijinului unei persoane. Pagina publică confirmă prezentarea produsului, fără a garanta accesul fiecărei funcții în cont. [14]

Adrese oficiale: pi.ai și hey.pi.ai

Revid

Revid.ai este o platformă de creare și editare a videoclipurilor scurte, pornind de la texte și alte materiale, orientată în special spre conținut online. Profesorul poate transforma un scenariu verificat într-un clip de 30–60 de secunde despre un experiment. Potrivit demonstrării de către profesor. Precauție: verifică subtitrările, reprezentările vizuale și licențele; o scenă generată nu documentează un eveniment real. Publicarea pe rețele sociale nu este necesară activității școlare. [9]

Adresă oficială: www.revid.ai

Suno

Instrument de creație muzicală care generează melodii din descrieri, inclusiv cu voce și versuri sau în variantă instrumentală. Elevii scriu o strofă despre un concept învățat, iar profesorul demonstrează două interpretări muzicale. Clasa discută ritmul, pronunția și fidelitatea mesajului. Potrivit mai ales demonstrării de către profesor. Precauție: verifică versurile și condițiile de utilizare ori distribuire; folosește texte proprii și evită imitarea vocilor unor persoane reale. [5]

Adresă oficială: suno.com

Sarcină școlară	Aplicații posibile	Ce trebuie verificat
Explicații și feedback	ChatGPT, Claude, Gemini, Copilot	Corectitudinea și efortul propriu
Investigarea documentelor	NotebookLM / Gemini Notebook, Humy	Pasajele, contextul și relevanța surselor
Prezentare sau afiș	Gamma, Canva AI	Datele, lizibilitatea și drepturile
Muzică și videoclip	Suno, Revid	Mesajul, vocile, imaginile și distribuirea
Interviu istoric simulat	Hello History, Humy	Dovezile și anacronismele
Prototip de aplicație	Base44	Logica, accesul și datele fictive
Formarea profesorului	Coursiv, MagicSchool	Oferta, nivelul și adaptarea curriculară
Planificare prin conversație	Pi, asistenți generali	Lipsa datelor sensibile și limitele rolului

4 Cum formulăm un prompt util

Formula este: rol + sarcină + context + nivelul elevilor + format + criterii + limite. Rolul indică perspectiva; sarcina spune ce trebuie realizat; contextul și nivelul fixează dificultatea; formatul și criteriile fac rezultatul evaluabil. Limitele precizează ce date, surse sau intervenții sunt permise.

Prompt vag: „Explică energia.”

Variantă îmbunătățită: „Acționează ca un profesor de fizică. Explică diferența dintre energia cinetică și potențială pentru clasa a VII-a, folosind o minge. Scrie maximum 150 de cuvinte și două întrebări de verificare. Explică termenii și nu introduce formule care nu sunt necesare.”

Trei prompturi de adaptat

Pentru profesor: „Propune o activitate de 15 minute la [disciplina], clasa [nivel], despre [tema], pentru obiectivul [competența]. Oferă două variante de dificultate și o cheie de răspuns. Folosește materiale obișnuite, fără conturi. Semnalează aspectele care trebuie verificate înainte de lecție.”

Pentru elev: „Învăț [tema], la nivelul [clasa]. Încercarea mea este [text fără date personale]. Identifică un punct corect și o posibilă eroare. Pune-mi o întrebare care mă ajută să continui. Așteaptă răspunsul meu înainte de următorul indiciu și nu oferi încă soluția completă.”

Pentru grup: „Pregătim un afiș despre [tema] pentru [public]. Ideile noastre sunt [idei proprii]. Propune trei moduri de organizare și două întrebări pentru verificarea mesajului. Folosește maximum 100 de cuvinte. Nu inventa statistici sau surse și nu redacta produsul final.”

De exemplu, pentru 3x + 5 = 20, elevul poate cere: „Ce operație ar trebui să fac întâi și de ce? Dă-mi un singur indiciu.” Apoi rezolvă, înlocuiește valoarea găsită și verifică egalitatea. Profesorul evaluează pașii explicați. Un prompt bun crește relevanța răspunsului, dar nu garantează corectitudinea.

5 Verificarea înainte de predare

1. Pot explica în propriile cuvinte ceea ce predau?

2. Am verificat afirmațiile și sursele importante?

3. Am protejat datele și respectat persoanele și autorii?

4. Utilizarea respectă regulile profesorului și instituției?

5. Am declarat contribuția IA și modificările proprii?

Model de declarație: „Am utilizat [instrumentul], la data [data], pentru [scopul]. Am păstrat [contribuția IA]. Am verificat [afirmațiile] în [sursele]. Am modificat personal [elementele]. Pot explica și susține produsul final.”

Începe cu o singură sarcină și un criteriu clar de reușită. Păstrează încercarea inițială și versiunea revizuită: diferența dintre ele arată cum a contribuit elevul. Cele trei fișe care urmează dezvoltă verificarea, creația și argumentarea etică și pot fi folosite independent.

Surse oficiale consultate

Verificarea privește paginile publice și funcțiile descrise, nu testarea conturilor, aprobarea instituțională ori auditarea confidențialității. Revedeți condițiile înainte de utilizare.

[1] UNESCO, Guidance for generative AI in education and research: Consultă sursa oficială

[2] OpenAI, Using study mode in ChatGPT: Consultă sursa oficială

[3] Anthropic, Claude for Education: www.anthropic.com

[4] Google, Gemini: Consultă sursa oficială

[5] Suno, AI Music Generator: Consultă sursa oficială

[6] Microsoft Copilot: copilot.com ; distincția instituțională: Consultă sursa oficială

[7] Google Workspace, Gemini Notebook formerly NotebookLM: Consultă sursa oficială ; redirecționarea: notebooklm.google

[8] Gamma, Creating presentations documents and webpages: Consultă sursa oficială

[9] Revid, FAQ: www.revid.ai

[10] Coursiv, What is included in your plan: Consultă sursa oficială

[11] Hello History: www.hellohistory.ai ; educație: www.hellohistory.ai

[12] Humy: www.humy.ai

[13] Base44: base44.com

[14] Pi: hey.pi.ai și pi.ai

[15] Canva: Consultă sursa oficială ; resurse didactice: Consultă sursa oficială

[16] MagicSchool: www.magicschool.ai

[17] NASA, Facts About Earth, sursa pentru fișa 1: Consultă sursa oficială

Fișa 1 Detectivi ai informației

Pagina elevului 1 din 2 • Gimnaziu și liceu • Geografie, științe, limba română

Echipa _____ Clasa _____ Data _____

Obiective: identifici cinci afirmații verificabile; confrunți textul cu dovezi; corectezi cel puțin trei erori și explici o limită a verificării.

Materiale: această fișă, pix, manual și cardul documentar de pe pagina următoare; opțional acces la sursa NASA [17]. Lucrați în echipe de 3–4: cititor, verificator, redactor, raportor. Rolurile se pot combina.

Etapă	Minute	Ce faceți
Organizare și reguli	5	Distribuiți rolurile și citiți obiectivul
Analiza inițială	7	Marcați individual afirmațiile de verificat
Investigarea dovezilor	15	Completați tabelul folosind sursele
Corectarea textului	10	Redactați versiunea verificată
Schimb între echipe	8	Comparați o corectură și dovada ei
Reflecție individuală	5	Răspundeți la întrebările finale
Total	50	

Text de analizat: exemplu didactic de răspuns aparent convingător, care poate conține erori.

„Pământul este a patra planetă de la Soare. Mișcarea de rotație durează aproximativ 365 de zile, iar revoluția în jurul Soarelui aproximativ 24 de ore. Anotimpurile apar deoarece vara planeta este mai aproape de Soare. Oceanele acoperă aproximativ 71% din suprafața Pământului.”

1. Numerotați cele cinci afirmații. În tabel, scrieți verdictul: corectă, greșită sau insuficient susținută. Indicați documentul și secțiunea ori pagina. Nu folosiți „IA spune” ca dovadă.

Afirmația	Verdict	Dovada și sursa	Corectură dacă este necesară
1	_____	_____	_____
2	_____	_____	_____
3	_____	_____	_____
4	_____	_____	_____
5	_____	_____	_____

2. Alegeți eroarea care schimbă cel mai mult înțelegerea fenomenului. Explicați alegerea în două propoziții.

_____

_____

Fișa 1 Dovezi și concluzii

Pagina elevului 2 din 2

Card documentar: sinteză în limba română după NASA, Facts About Earth, secțiunile Formation, Orbit and Rotation și Surface. [17]

Pământul este a treia planetă de la Soare. Rotația durează aproximativ 23,9 ore, iar o orbită aproximativ 365,25 de zile. Înclinarea axei explică ciclul anotimpurilor; emisferele au anotimpuri opuse. Oceanele acoperă aproximativ 71% din suprafață. Valorile sunt rotunjite; manualele pot folosi aproximativ 24 de ore.

3. Rescrieți textul verificat în 50–80 de cuvinte. Menționați sursa. La liceu, explicați și de ce asemănarea dintre două răspunsuri IA nu confirmă informația.

_____

_____

_____

_____

_____

Prompt opțional, introdus de profesor: „Analizează acest text despre Pământ. Separă afirmațiile verificabile de explicații. Nu da verdictul și nu inventa surse. Propune ce dovezi ar trebui căutate pentru fiecare afirmație: [textul].”

4. Reflecție individuală: Ce indiciu te-a făcut să pui la îndoială o afirmație? Ce ai face dacă două surse credibile ar oferi valori diferite?

_____

_____

Produs final: tabelul completat, textul corectat și răspunsurile individuale.

Criteriu	0 puncte	1 punct	2 puncte
Verificarea afirmațiilor	Lipsește	Parțială	Toate cele cinci au verdict
Dovezi	Lipsesc	Surse fără localizare	Surse și localizări relevante
Corecturi	Lipsesc	Unele erori rămân	Erorile sunt corectate
Explicație și reflecție	Lipsesc	Generale	Justificate prin exemple

Total: ____ / 8. Evaluarea urmărește argumentarea și verificarea.

Fișa 1 Note pentru profesor

Distribuiți doar cele două pagini ale elevului. Textul de analizat este construit pentru exercițiu, cu patru erori deliberate; nu este prezentat ca rezultat real al unei aplicații.

Cheie: afirmațiile 1–4 sunt greșite, iar 5 este corectă. Primele trei se corectează folosind valorile din card; explicația anotimpurilor trebuie raportată la înclinarea axei. Sursa verificată este NASA [17]. Acceptați rotunjirile uzuale, cu precizarea contextului.

Răspuns orientativ la alegerea erorii: explicația anotimpurilor este importantă deoarece propune o cauză greșită. Acceptați orice alegere justificată. La surse cu valori diferite, elevul verifică definiția, unitatea, rotunjirea și data înainte de a decide.

Pentru gimnaziu: oferiți cardul de la început și permiteți corecturi de o propoziție. Pentru liceu: oferiți cardul după analiza inițială și cereți o a doua sursă, dacă există acces. Discutați diferența dintre o sursă independentă și reproducerea aceleiași informații.

Fără conturi sau internet: folosiți cardul tipărit și manualul. Precizați că un card preselectat permite verificarea în documentul furnizat, dar nu înlocuiește o investigație independentă. Nu este necesară generarea unui nou răspuns IA.

Pregătire: selectați pasajele și testați lizibilitatea înainte de oră. Pentru elevii care au nevoie de sprijin, permiteți citirea în perechi și răspunsul oral. Dacă o discuție depășește timpul, păstrați cele cinci minute de reflecție și scurtați schimbul între echipe.

Adaptare la 60 de minute: adăugați 5 minute pentru o a doua sursă și 5 minute pentru discutarea diferențelor. Grila de 8 puncte poate servi feedbackului formativ; conversia în notă se stabilește transparent de profesor.

Fișa 2 Atelier de creație cu IA

Pagina elevului 1 din 2 • Gimnaziu și liceu • Limba română, arte, educație civică

Echipa _____ Clasa _____ Data _____

Obiective: formulezi un mesaj original; compari două sugestii; realizezi o revizie justificată; declari contribuțiile. Lucrați în grupuri de 3–4, cu roluri de autor, editor, verificator și prezentator.

Materiale: două pagini ale fișei, hârtie și creioane; opțional un răspuns proiectat de profesor. Nu sunt necesare conturi.

Etapă	Minute	Ce faceți
Citirea cerinței	5	Alegeți forma produsului
Idei proprii	8	Scrieți mesajul și o primă schiță
Compararea sugestiilor	10	Analizați două variante propuse
Creație și revizie	15	Realizați produsul și jurnalul
Prezentare în perechi de grupuri	7	Explicați o alegere și primiți feedback
Reflecție	5	Răspundeți individual
Total	50	

Cerință: realizați un mesaj pentru o „Bibliotecă deschisă tuturor”. Alegeți un afiș cu maximum 40 de cuvinte, o poveste de 100–130 de cuvinte, trei schițe de slide-uri sau o strofă de 8 versuri. Nu folosiți nume reale, fotografii, voci ori statistici neverificate. Includeți o acțiune concretă prin care un coleg nou se poate simți binevenit.

1. Înainte de a vedea sugestiile, scrieți ideile voastre. Ce vreți să simtă și să facă publicul?

Mesajul nostru _____

Acțiunea propusă _____

Schiță inițială _____

_____

2. Citiți cele două sugestii didactice de mai jos. Ele sunt materiale pregătite pentru comparație, nu rezultate documentate ale unui instrument.

Varianta A: „Biblioteca pentru cei mai buni! Citește mai mult și demonstrează că meriți să fii aici.” Imagine sugerată: un podium cu trei cititori câștigători.

Varianta B: „Fiecare cititor are un loc. Alege o carte, împărtășește o întrebare și invită un coleg să citească alături de tine.” Imagine sugerată: elevi cu cărți și formate de lectură diferite la aceeași masă.

Ce păstrăm și de ce? _____

Ce respingem sau rescriem și de ce? _____

Fișa 2 Produsul și jurnalul de creație

Pagina elevului 2 din 2

Prompt opțional pentru demonstrația profesorului: „Propune două idei pentru un afiș despre o bibliotecă deschisă tuturor, pentru [nivel]. Pornim de la [ideile elevilor]. Pentru fiecare idee, oferă un titlu și o compoziție. Nu inventa date, nu folosi persoane reale și nu redacta produsul final.”

3. Realizați produsul pe această pagină sau pe o coală anexată. Marcați titlul și mesajul. Documentați cel puțin două modificări.

Titlu _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Element	De unde provine	Ce am schimbat și de ce
Ideea principală	_____	_____
Sugestia analizată	_____	_____
Revizia 1	_____	_____
Revizia 2	_____	_____

Declarație: „Am folosit [instrumentul / sugestiile tipărite] pentru _____. Contribuția noastră este _____. Am verificat _____ și am modificat _____.” Dacă nu ați folosit IA, precizați acest lucru.

4. Reflecție individuală: Care alegere arată cel mai clar contribuția ta? Cum ai schimbat un mesaj pentru a include mai mulți colegi?

_____

_____

Produs final: creația, schița inițială, jurnalul și declarația contribuției.

Criteriu	0 puncte	1 punct	2 puncte
Mesaj și acțiune	Lipsesc	Parțial clare	Clare și potrivite publicului
Alegeri și contribuție	Nu apar	Sunt numite	Sunt explicate concret
Revizie	Lipsește	O modificare justificată	Două modificări justificate
Responsabilitate	Nerespectată	Declarație incompletă	Date protejate și contribuții clare

Total: ____ / 8. Calitatea procesului contează, indiferent de instrument.

Fișa 2 Note pentru profesor

Distribuiți doar cele două pagini ale elevului. Pregătiți foile și selectați o singură modalitate de demonstrare; evitați timpul pierdut cu autentificarea sau generarea repetată. Activitatea nu necesită Suno, Gamma ori Canva, dar produsul poate fi transpus ulterior de profesor într-unul dintre aceste instrumente.

Răspuns orientativ: varianta A condiționează apartenența de performanță și sugerează competiție; varianta B invită la participare și oferă o acțiune concretă. Elevii pot propune o variantă mai bună decât ambele. De exemplu: „Vino cu o întrebare, pleacă cu o poveste. Invită un coleg și descoperiți o carte împreună.”

Verificarea nu înseamnă doar control factual. Cereți grupurilor să observe cui i se adresează mesajul, cine ar putea fi exclus și dacă imaginea susține textul. Nu considerați orice imagine cu personaje diferite automat incluzivă; discutați și lizibilitatea, accesul fizic și formatele de lectură.

Pentru gimnaziu: recomandați afișul sau strofa și oferiți începuturi de propoziții: „Am păstrat… deoarece…”. Pentru liceu: cereți adaptarea aceluiași mesaj pentru două publicuri și discutarea unei limite a variantei alese. Produsul pentru evaluare rămâne cel cerut în fișă.

Fără conturi și IA: folosiți variantele A și B tipărite. Elevii declară „Am analizat sugestii didactice tipărite; nu am utilizat direct IA”. Nu atribuiți fictiv aceste texte unei aplicații. Dacă profesorul folosește rezultate IA reale, notați instrumentul și data și păstrați cererea.

Evaluare: folosiți grila pentru feedback; nu acordați puncte suplimentare pentru efecte vizuale sau acces la servicii plătite. În prezentarea de 7 minute, perechile de grupuri discută simultan, nu succesiv în fața întregii clase.

Adaptare la 60 de minute: adăugați 5 minute pentru feedback între grupuri și 5 minute pentru a doua revizie. Permiteți elevilor să dicteze mesajul unui coleg sau să prezinte oral contribuția proprie, dacă este necesar.

Fișa 3 Consiliul etic al clasei

Pagina elevului 1 din 2 • Gimnaziu și liceu • Educație civică, informatică, limba română

Echipa _____ Clasa _____ Data _____

Obiective: identifici persoanele afectate; argumentezi o decizie; propui o alternativă; formulezi reguli aplicabile. Materiale: fișa și pix. Organizați cinci grupuri, fiecare cu un caz principal; dacă sunt mai puține grupuri, distribuiți două cazuri unui grup.

Etapă	Minute	Ce faceți
Organizare și criterii	5	Citiți obiectivele și rolurile
Lectura cazurilor	8	Citiți toate cazurile și alegeți cazul atribuit
Analiza în grup	12	Completați schema deciziei
Deliberare	10	Fiecare caz are maximum 2 minute
Acordul clasei	10	Selectați și formulați cinci reguli
Reflecție individuală	5	Argumentați o regulă
Total	50	

1. Citiți cazurile. Nu se cer demonstrații tehnice ale comportamentelor riscante.

A. Tema: profesorul a permis doar brainstormingul cu IA. Un elev predă un eseu integral generat, adăugând: „Am folosit IA”. Consideră că declarația este suficientă.

B. Datele: un grup încarcă numele și notele colegilor pentru a genera un clasament. Spune că informațiile circulă deja în clasă și că tabelul ar fi util.

C. Vocea: elevii creează un clip cu vocea imitată a profesorului, fără acord, în care acesta anunță anularea unui test. Intenționează să îl distribuie ca glumă.

D. Sursele: într-o prezentare apar două cărți recomandate de IA pe care grupul nu le găsește. Elevii vor să păstreze bibliografia fiindcă arată profesionist.

E. Accesul: o echipă vrea să condiționeze participarea la proiect de cumpărarea unui abonament. Un coleg nu poate plăti; ceilalți propun să îi atribuie doar copierea textului final.

2. Pentru cazul vostru, completați schema. Distingeți beneficiul urmărit de problema etică.

Cazul ____ Beneficiul urmărit _____

Persoanele afectate _____

Problema și regula relevantă _____

Decizia propusă și argumentul _____

_____

Alternativa care păstrează scopul învățării _____

_____

Fișa 3 Acordul clasei

Pagina elevului 2 din 2

3. Ascultați argumentele pentru cele cinci cazuri. Formulați cinci reguli cu acțiuni observabile. Evitați reguli vagi precum „Vom fi responsabili”. O regulă trebuie să arate ce facem, când și cum verificăm.

Regula 1 _____

_____

Regula 2 _____

_____

Regula 3 _____

_____

Regula 4 _____

_____

Regula 5 _____

_____

Cum verificăm aplicarea acordului? _____

_____

Când îl revedem? _____

4. Reflecție individuală: Ce regulă ai susține chiar dacă îți îngreunează proiectul și de ce? Cum ai răspunde unui coleg care consideră că rezultatul final justifică orice mijloc?

_____

_____

_____

Produs final: analiza cazului, acordul clasei și reflecția individuală. Acordul se aplică împreună cu regulile profesorului și instituției.

Criteriu	0 puncte	1 punct	2 puncte
Persoane și problemă	Neidentificate	Identificate parțial	Identificate și explicate
Argument	Lipsește	Opinie fără exemplu	Decizie susținută prin caz
Alternativă	Lipsește	Greu de aplicat	Fezabilă și echitabilă
Reguli	Vagi sau lipsesc	Parțial observabile	Clare și verificabile

Total: ____ / 8. La contribuția individuală, profesorul folosește și reflecția.

Fișa 3 Note pentru profesor

Distribuiți doar cele două pagini ale elevului. Activitatea se desfășoară integral fără conturi și fără IA. Cazurile sunt fictive. Păstrați discuția la nivelul acțiunilor și nu solicitați identificarea unor colegi care ar fi făcut lucruri asemănătoare.

Răspunsuri orientative: A — declarația nu înlocuiește respectarea limitei; elevul reface textul pornind de la idei proprii. B — încărcarea se oprește; pentru exercițiu se folosesc date fictive. C — clipul nu se distribuie; se poate face o scenetă cu personaje fictive și voci neimitate. D — sursele neverificate se elimină și se înlocuiesc doar după consultare. E — se oferă o variantă fără cost și roluri cu contribuție intelectuală reală pentru toți.

Un posibil acord: verificăm înainte ce utilizări sunt permise; nu introducem date personale; controlăm sursele înainte de citare; declarăm contribuțiile și păstrăm schițele; oferim fiecărui coleg o cale de participare fără cost obligatoriu. Adăugați separat regula despre imagini și voci dacă discuția o cere. Cele cinci reguli ale elevilor pot reuni mai multe obligații în formulări clare.

Pentru gimnaziu: folosiți schema „Cine este afectat? Ce schimbăm? De ce?” și permiteți citirea cazurilor cu voce tare. Pentru liceu: cereți un contraargument și un răspuns, precum și distincția dintre permisiune, transparență și responsabilitate. Nu transformați discuția într-o lecție de interpretare juridică.

Deliberarea de 10 minute înseamnă cinci intervenții de maximum 2 minute, inclusiv răspunsul scurt al clasei. Alegeți un moderator și notați regulile pe tablă. Dacă există mai multe echipe pentru același caz, una prezintă, iar celelalte adaugă o idee în scris.

Fără conturi sau internet: folosiți exact cazurile și schema tipărite; nu este necesară nicio adaptare tehnică. Pentru accesibilitate, permiteți răspunsul oral sau alegerea din variante formulate de profesor.

Adaptare la 60 de minute: adăugați 5 minute pentru contraargumente și 5 minute pentru testarea acordului pe un caz nou: „IA reformulează un text propriu, dar schimbă ideea centrală”. Răspuns orientativ: elevul verifică sensul, revizuiește și declară intervenția potrivit regulilor activității.